Anul LXXXV | Sibiu 8 August 1937 | Nr. 32

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Molitvelnicul în mâna preotului

Intr'un articol publicat în Revista Teologică (Nr. 4/1937), despre «Sf. Scriptură în mâna preotului», arătam că Biblia reprezintă o îndoită binecuvântare pentru preot. E, întâi de toate, baza activității catihetice și profetice, și în rândul al doilea e baza personalității duhovnicești a preotului. Un bun duhovnic este un bun cetitor și cunoscător al sfintei Scripturi.

Nu am pomenit atunci nimic despre molitvelnic. Voi pomeni acum, în legătură cu articolul ce a emoționat pe mulți teologi: «Inapoi la molitvelnic», publicat în revista de critică teologică ce militează cu atâta îndreptățire pentru tradiționalismul sănătos. — Predania.

A surprins în acel articol, întâi de toate, afirmațiunea că ar fi «teologi și păstori, cari văd în molitvelnic un isvor fatal de inerție, de pasivism religios». Nu avem cunoștință să fie în biserica noastră preoți și teologi, sau cum se mai zic «porfirogeneți și polihistori», cari să strige și să poruncească: «Svârliți molitvelnicul!» Dar dacă sânt, trebue fără îndoială scoși la iveală și puși la locul ce li se cuvine.

A surprins, în rândul al doilea, atitudinea destul de clar afirmată în contra «misiunilor» și a tot ce reprezintă «activism religios... catiheză, predică, filantropie; prin școli duminecale, conferințe, cantine, dispensarii, azile, sanatorii». Și se spune mai departe: toate acestea trebue să fie rodul rugăciunii și al harului. Deci, «înapoi la molitvelnic adecă la esența trăirii ortodoxe». Foarte just și frumos.

Intâlnim însă o greutate cu neputință de învins, când e vorba de înviorarea, adâncirea și prosperarea vieții religioase: *nu se poate merge înapoi.* Trecutul e mort; nu mai există. In fața noastră stă prezentul, — dacă ne putem exprima astfel. Și prezentul României, din punct de vedere religios și moral, convenim să constatăm că este cât se poate de mohorât. Câte nu lasă de dorit!?...

Se poate începe astăzi o reformă a vieții religioase și morale numai cu molitvelnicul? Nu! Categoric: *nu!* Răspunsul acesta s'a dat încă de mult și este prea bine cunoscut, cel puțin în Ardeal. Căci ce ne facem cu molitvelnicul, când poporul nu-și mai cunoaște religia? Când cei mai mulți botezați nu știu ce-i botezul, ce-i căsătoria, ce-i maslul ș. a. m. d.

Sau ce ne facem cu molitvelnicul, când o mulțime de «păstori» stau împietriți cu el în mână, fără să-i mai cunoască tainele și să-i desfunde izvoarele?

Câți oameni se mai lasă astăzi convertiți de frumusețea riturilor și a slujbelor, fără să se adaugă la ele și puterea cuvântului care să convingă și să zidească?

Cum se va potoli zelul misionar al predicatorilor sectanți cu molitvelnicul, când ei spun că tot ce cuprinde el, este materialism și superstiție?

Ce ne facem, dacă pe lângă mijloacele de lucru pe care le cuprinde Molitvelnicul nu ne vom folosì și de metodele de luptă ce ni le îmbie și ni le cere vremea?

In mijlocul societății moderne și în centrele păgâne ale orașelor ce ne facem numai cu molitvelnicul? S'a făcut undeva, cândva o mișcare religioasă numai cu molitvelnicul? Nu știm.

Apostolii și misionarii au făcut-o cu predica în primul rând; în rândul al doilea cu molitvelnicul, și în al treilea cu organizația.

Dacă e vorba să ne întoarcem cumva «înapoi», apoi nu ne putem întoarce decât la învățămintele și experiențele trecutului. De pildă, să ne întoarcem la epoca de aur a creștinismului și la luptele bisericii, să zicem, cu eresurile. S'au înarmat sfinții părinți cu molitvelnicul, ca să restabilească pacea în biserică? Nu. Ci au luptat prin sinoade, lucări teologice, discuții și polemice, prin mijloace de stat și disciplinare-bisericești, toate cu caracter misionar. Lupta cu eresurile formează unul din capitolele esențiale din Istoria bisericii universale. Și încă ce lupte! Impărați și regi, patriarhi, papi, mitropoliți, episcopi, preoți și diaconi, călugări și popor, toți au luat parte, după împrejurări, la acest formidabil răsboi ideologic religios, care se încheia cu biruința adevărului și cu... molitvelnicul.

Sau, să luăm un sat din România prădat de secte. Vom afla acolo în cele mai multe cazuri un preot bătrân, întristat și împietrit cu molitvelnicul în mână. Să trimitem acolo un preot tinăr, care să facă pe lângă slujba molitvelnicului și ceva «activism religios», — predică, filantropie, conferințe, colportaj,... și dacă nu va putea întoarce pe cei rătăciți, *sigur* oprește mișcarea trecerilor confesionale și va înviora sentimentele religioase ale enoriașilor. El nu va începe cu molitvelnicul, — dar sigur la el va ajunge. ***Molitvelnicul încununează lucrarea misionară. E coroana și perfecțiunea ei, nici decum începutul.***

Iată-ne deci lămuriți. Activismul religios nu este și nu poate fi contrar molitvelnicului. Din contră, este cel mai firesc și necesar colaborator al lui. Fără activism religios, molitvelnicul în lumea modernă nu va fi decât osândă și pentru cel ce stă cu el în mână, și pentru ceice s'au depărtat de el.

Doamne ferește să atingem cu ceva valoarea și rostul molitvelnicului. Care preot nu poartă în suflet dorul după icoana duhovnicului «cu patrafirul și cu molitvelnicul subsuoară»?... Dar nici să nu ascundem sub haina împărătească a molitvelnicului «pasivismul religios», sau mai bine zis inactivitatea (ca să nu spunem: lenea oamenilor).

Molitvelnicul este cartea de lucru a preotului. E cu neputință ca un preot, conștient de misiunea lui înaltă, să lucreze cu el fără să se coboare și pe arena vieții sociale și culturale. Dar în schimb unde întâlnim un preot care cultivă ogorul sufletesc al credincioșilor ***numai cu molitvelnicul***, — este sigur că acel ogor este înțelenit. Altfel nu se poate înțelege, cum poporul nostru, condus în marea lui majoritate de preoți înarmați numai cu arma molitvelnicului, cade astăzi așa de ușor pradă atâtor rătăciri sectare!...

Molitvelnicul — împreună cu liturghierul — este cartea lucrărilor harice. Dar nu e singura carte în mâna preotului. El mai are o soră nedespărțită: ***sfânta Scriptură.*** Articolul de care am amintit, nici nu pomenește de ea. Ori dacă noi ne mărginim la molitvelnic, ce ne facem cu sfânta Scriptură? O lăsăm în grija sectelor? In trecut nu am avut-o decât în puține exemplare, căci era greu de tipărit. Acum o avem și este la îndemâna tuturor oamenilor. Oare o putem lăsa să alerge singură — că de oprit nu se mai poate oprì — fără însoțirea noastră? Nu!...

E bine deci să ne ferim de exagerări, să nu fim exclusiviști și să nu arătăm răul acolo unde nu există, ca să nu mai sporim și noi desorientarea și haosul vremii. Nu ne putem lipsì nici de molitvelnic, dar nici de activismul religios, în cuprinsul căruia stă întâi de toate predica sfintei Scripturi. Activitatea harică cu cea biblică se cuvine ***«să meargă paralel».*** Preotul nu poate renunța la nici una.

A valorifica molitvelnicul deci nu înseamnă a ne întoarce înapoi, ci a activa cât mai intens pe toate căile misiunii evanghelice, ca să-l facem cât mai înțeles și cât mai trebuitor vieții sufletești. A renunța la aceste căi, înseamnă a sta pe teren mlăștinos, fără a tinde spre izvoarele curate pe care are chemarea să le desfunde și molitvelnicul.

Pr. Ilarion V. Felea

* FOIȘOARA *

Șerban Ionescu, Axiomatica unei filosofii creștine

— Dare de seamă —

Scopul unei filosofii creștine este acela de-a valorifica creștinsimul ale cărui bunuri fiind universale și obiective sânt necesare rațiunii ca și celelalte bunuri cultural-sociale. Ea nu va mări cu nimic fondul religios-moral al creștinismului, ci va avea misiunea de-a răspunde unor pretențiuni de înaltă cugetare, monopolizate într'o măsură oarecare, de doctrina filosofiei.

Au fost cazuri când s'a contestat religiei orce valoare filosofică. Cauza pentru care se făcea aceasta, era sensul greșit ce se dădea noțiunii de „filosofie". Astfel s'a afirmat că numai acolo este filosofie, unde există o gândire capabilă de-a se fundamenta critic, sau unde este „un efort pentru a ordona erarhic valorile". Prima este greșită, căci exclude valorile spirituale, economice, artistice din domeniul filosofiei, iar a doua e incompletă pentrucă valorile prosupun o lume transcendentă, *spirituală.* Filosofia nu stă nici în știință, pentrucă știința nu cuprinde toată realitatea. Ea întregește realitatea și pătrunde în esențele existențiale ale lucrurilor, realizând unitatea existențială și oferind în acelaș timp o rațiune explicativă a realității și a sa.

Mai nou filosofia e definită cu cercetarea pozitiv-critică a esențelor existențiale și în ordinea raportului lor cu „Ființa Absolutului" (Max Scheler). In această definiție, mai proprie, intră: lumea valorilor, esențele metafizice și divinitatea. Ea convine punctului de vedere creștin.

Dovadă că creștinismul conține o înaltă filosofie este realitatea persoanelor cari au o cugetare creștină filosofică și concepția despre lume și univers a creștinismului.

Creștinismul începe cu persoana istorică a Mântuitorului, continuă cu Sf. Apostoli și o serie întreagă de gânditori, de atunci până în zilele noastre.

Filosofia creștină ne înfățișează o concepție completă despre lume și univers. Astfel existența Logosului înainte și după ivirea creștinismului capătă un înțeles prin întruparea divinității. „Metafizica Logosului ne desvălue întreagă opera existențială, creațiunea, lucrarea pronietoare și guvernatoare, ideia de justiție imanentă și bunul suprem". Omenirii i se imprimă un scop și se judecă marile ei momente dela înălțimea unui criteriu etic.

„Creștinismul desfășurându-se în timp și spațiu devine o realitate socială cu o filosofie proprie și cu un caracter de universalitate și de veritate controlată în lumina evenimentelor istorice".

Elementele cari mijlocesc lumea valorilor și fundamentează filosofia creștină sânt: rațiunea, credința, cunoașterea intuițională și voința.

Rațiunea — lumen naturale — sub forma subiectivă, este debilă și rătăcitoare din cauza pasiunilor și afectelor. Pentru a ajunge la o cunoaștere obiectivă ea trebue să caute în sine însași legile de cunoaștere și înțelegere, a naturii. Atunci întregește și reconstitue realitatea după principiile sale apriorice.

In forma ei pură, rațiunea e scântee din rațiunea divină, frânturi din rațiunea universală, prin care se intueește divinitatea.

Credința e rațiunea dirijată de revelațiune. Datele ei sânt universale și stabile. „Credința asigură veritatea datelor rațiunii, iar rațiunea își justifică necesitatea ca element existențial prin iluminările ei din domeniul credinții. Prin credință „străbatem censura ce ne desparte de misterul existențial". Ea este creatoare de valori etice și ne dă posibilitatea de-a sesiza oricând idealul. Valorile de orce natură ar fi, sânt pătrunse până în adânc de credință care ni le face cunoscute și demne de-a ni le împropria.

Manifestaţii ortodoxe la băile Bazna

Puţină lume ştie că la băile Bazna, din judeţul Târnava-mică — sat săsesc şi uniat — avem un început de parohie ortodoxă românească. Parohia a ieşit la iveală dintr'o necesitate: în sezonul băilor, sute de vizitatori români ortodocşi n'aveau unde să-şi îndeplinească datorinţele creştineşti. Astăzi au. La capela ortodoxă, instalată deocamdată într'una din încăperile vilei «Mercur», avem, în sezonul băilor, preot stabil şi serviciu divin regulat. Cât de necesar este un locaş de închinare ortodoxă în această sobră şi binefăcătoare staţiune balneară, o poate constata oricine din afluenţa închinătorilor cari cercetează sfintele slujbe în fiecare Duminecă şi sărbătoare.

Astăzi, deşi se află abia la începuturile ei, Bazna ortodoxă se manifestă mai inimos chiar decât o parohie din cele mai de frunte. Viaţa religioasă pronunţată şi împlinirea riguroasă a datinilor noastre ortodoxe se impun din primul moment luării aminte a vizitatorilor. Câteva fapte întâmplate acolo vor justifica mai deaproape spusele mele.

Duminecă, 11 Iulie a. c., s'a celebrat la Bazna logodna d-şoarei Marcela Mioara Neguţ, fiica directorului din ministerul de interne, dl I. Neguţ, cu tânărul avocat Ion Pădurean, fiul preotului nostru din Şoimuş. A fost dorinţa tinerei perechi şi a părinţilor, ca acest legământ să se încheie cu toată pompa cuvenită. Un sobor de doi protopopi — I. Crăciun al Mediaşului şi I. Dragolea al Dumbrăvenilor, — împreună cu preoţii Ioachim Marcu-Ţău, Ilie Ciulei-Archita, I. Scutea-Blăjel, I. Herţioga-Velţ şi Miron Maier-Bratei, a împlinit această dorinţă. Toată Bazna ortodoxă românească a luat parte la această logodnă. —

Se ştie că Asociaţia clerului «Andrei Şaguna» din Arhidieceză, proiectase construirea unui **cămin preoţesc** *de odihnă şi cură la băile Bazna. In acest scop s'au strâns din bună vreme sume însemnate, din contribuţiile P. C. preoţi. Astăzi, căminul proiectat, e ridicat şi terminat în roşu. El zace pe promenada băilor, la un loc de frunte. Duminecă, 25 Iulie a. c., toţi preoţii aflători la băi şi cei din împrejurimi, în frunte cu P. C. Lor* I. Crăciun, *protopopul Mediaşului şi* Gh. Oprean, *protopopul Târnavei, au sfinţit în sobor temelia noului locaş şi au aşezat în zidurile frumosului şi încăpătorului cămin hrisovul îndătinat. După aceea, amândoi P. C. protopopi amintiţi au vorbit înflăcărat asistenţei. Cu acel prilej, P. C. protopop* Gh. Oprean *a donat suma de 1000 Lei, punând bazele unui fond care să înzestreze căminul preoţesc dela Bazna cu o bibliotecă. Ceice ostenesc cu construirea căminului, nădăjduiesc să-l poată termina în toamna aceasta, astfel încât pe vara viitoare să poată fi pus în situaţia de-a putea găzdui primii preoţi oaspeţi.*

Alături de căminul preoţesc, consiliul comunal al Baznei, în frunte cu primarul actual, dl profesor şi senator Eugen Muntean, *a pus la dispoziţia parohiei ortodoxe, în mod absolut gratuit, un loc de construcţie, pe care urmează să se clădească biserica noastră. De mult se luptă cu gândul zeloşii ortodocşi băzneni să înalţe acolo un locaş de închinare ortodoxă. Silinţele lor devotate încep să fie încununate de succes. Din daniile benevole ale localnicilor — în fruntea cărora stau vrednicul român şi harnicul ortodox* Dr. Valeriu V. Bidu, *directorul medical al băilor cu suma de 10.000 lei şi neobositul învăţător-director al şcoalei primare din Bazna dl* Petru Z. Marcu *cu suma de 1000 lei — şi din obolul vizitatorilor băilor, s'a strâns până acum un fond de construcţie de peste 130.000 lei. Către sfârşitul lunei Iulie a. c., planurile de construcţie ale bisericii noastre din Bazna au fost aprobate de Prea V. Consiliu arhiepiscopesc din Sibiu. Duminecă 1 August a. c., s'a făcut sfinţirea pietrii fundamentale a bisericii. Un participant va raporta la timp despre această serbare.*

Nu ne îndoim că lucrul bun, ortodox şi românesc, început în Bazna, va fi dus la bun sfârşit.

Cunoaştem zelul ortodox al ostenitorilor: senator E. Muntean, Dr. V. V. Bidu, învăţător-director Petru Z. Marcu ş. a. Le urăm să stee strâns uniţi în jurul administratorului parohial Pr. T. Herţioaga-Velţ şi uniţi să fie întreolaltă, pentruca atunci când visul lor se va împlini aievea, să putem spune că au ştiut să vadă mai mult de treburile lui Hristos decât de ale oamenilor.

Cunoaştem apoi generozitatea vizitatorilor băilor, în care harnicii ortodocşi din Bazna găsesc cel mai bun sprijin pentru strădaniile lor.

La timpul său vom arăta amănunţit partea de osteneli — şi de merit, fireşte — a fiecăruia. **Gr. T. M.**

Episcopia ortodoxă română a Maramureşului

— Glasuri de presă —

Infiinţarea mult aşteptatei vlădicii, cu reşedinţa în Sighetul Maramureşului, a stârnit un firesc entusiasm şi negrăită bucurie în sufletele localnicilor înţelegători, ca şi ale tuturor ortodocşilor din întreaga ţară.

Comentând îmbucurătorul eveniment, presa noastră bisericească şi laică a găsit cuvinte nimerite pentru tâlcuirea şi caracterizarea însemnătăţii noului aşezământ ortodox, menit să fie ocrotitor de lege şi neam în voevodatul de pe vremuri al Maramureşului.

Eată comentarul făcut, din acest prilej, într'un cotidian clujan:

Cerută, îndată după unire, de către toate corporaţiunile reprezentative ale Mitropoliei ardelene, solicitată an de an, mai ales de episcopia Vadului şi FOR-ul mirenilor intelectuali, — ea, Episcopia Maramureşului, capătă în sfârşit fiinţă legală pe ziua de 1 Iulie curent, sporind cu încă o cetate brâul nostru de apărare naţională la frontiera cea mai expusă a României Mari.

Căci, dacă din punct de vedere religios era o trebuinţă adânc simţită creiarea unei episcopii în ţara glorioşilor voevozi descălecători de neam, sub raport naţional ea înfăţişa o reală şi incontestabilă necesitate de stat.

Insuşi faptul plecării lui Dragoş şi Bogdan în Moldova, iar ceva mai târziu la sfârşitul veacului al XIV-lea supunerea bisericii româneşti direct Patriarhului din Constantinopol prin fraţii boieri Baliţă şi Drag, demonstrează că dintru început Maramurăşul era prigonit de regii Ungariei din pricina legii şi limbii strămoşilor noştri. In adevăr, nicăiri dincoace de Carpaţi poporul românesc n'a avut suferinţe mai grele în cursul veacurilor, decât aici, în acest colţ de miază-noapte, unde stăpânea neîntrerupt sărăcia şi întunericul ucigător. Desbinarea religioasă la care-i impusese Habsburgii perfizi, departe de a le uşura jugul patimilor amare, i-a expus unei primejdii şi mai mari: a desnaţionalizării prin indentitatea credinţii cu maghiarii stăpânitori.

De fapt conducătorii au trecut în tabăra duşmană, iar cei rămaşi acasă trăiau şi ei din compromisuri, care erau tot atâtea abdicări dela poruncile conservării naţionale. Preoţii crescuţi în teologii catolice maghiare, mirenii intelectuali formaţi de liceul unguresc, satele încăpute pe mâna unor notari şi învăţători, instrumente oarbe în mânile statului, era uşor de prevăzut că Maramurăşul va cădea cel dintâi sub loviturile unui duşman necruţător.

S'o recunoaştem deschis, că spada Regelui Ferdinand desrobitorul a venit mai ales aici, ca o adevărată salvare, oprind o primejdie gravă, dar fără a o înlătura cu totul din drumul nostru. Dovada o avem, vai, în stările ce le surprindem şi astăzi acolo. Conducătorii oraşelor şi satelor sânt şi acum prizonierii culturii maghiare, ei preferă în familie şi la cafenea dialogul şi gazeta ungurească, vorbesc cu melancolie de vremile apuse, şi simt o adevărată slăbiciune să frecventeze Budapesta revizioniştilor cu trenurile de plăcere ale Bucureştilor dispreţuiţi...

Jalea spirituală şi materială a Maramurăşului istoric este astăzi o realitate tristă, pe care ni-o desvăluie reportagiile gazetelor şi strigătul de alarmă al bunilor patrioţi. In asemenea condiţiuni se impunea de mult o atenţiune specială din partea statului, care să pună stavilă procesului de sugrumare a neamului nostru de acolo.

Episcopia românească avea să fie una din forţele de bază ale reînvierii Maramureşului. Ea ne vine abia astăzi. Vom avea deci, în Sighet, aşezământul românesc, solid şi permanent, care, prin caracterul lui divin şi prestigiul moral necontestat, va fi ocrotitorul neamului primejduit şi animatorul tuturor acţiunilor mari pentru înălţarea lui pe culmile progresului triumfător. Şi când ne gândim că ea se ridică la graniţa atât de ameninţată din nordul ţării, ne dăm seama şi mai bine de rolul naţional-politic covârşitor, ce este rezervat noului Episcopii ortodoxe din Maramureş.

*

Noua vlădicie îş aşteaptă acum mirele în persoana unui cârmuitor înţelept, om al bisericii, destoinic şi luminat.

*

Ce spun acum fraţii din strana stângă?

Monitorul blăjean, *Unirea*, sub conducerea unor cătrăniţi clarisimi şi viitori odihniţi monseniori şi „domestici", totdeauna mai catolici decât papa, îş pierde din nou sărita *în comentarea înfiinţării episcopiei ortodoxe maramureşene*, şi, după un năravă fără lecuire, explodează în vorbe de vrăjmăşie şi dispreţ pentru tot ce e ortodox în ţara noastră.

Invective stupide, vrednice de birjarii micului orăşel, sânt trimise earăş din coloanele *Unirii* la adresa *bisericii noastre dreptmăritoare şi a guvernului,*

Cunoaşterea intuiţională (starea de „numinoză" sau cunoaşterea „luciferică") ne permite a fi în comuniune cu Absolutul, înlesnindu-ne astfel despicarea misterelor suprasensibile. Pentru o astfel de cunoaştere e nevoie de-o completă spiritualiznre care să ne mărească puterea de cunoaştere şi transcedere în fiinţa realului. Filosoful trebue „a se dubla în primul rând de modestia relativităţii sale, de iubirea învăluitoare a finitului în infinit, de credinţa în veritatea intuiţiei sale nemijlocite".

Filosofia creştină ne permite astfel a trece dela cunoaşterea critic-raţională la o „cunoaştere reală" prin „inclinaţiune", „iubire" şi „contemplaţie",

Sentimentul în filosofia creştină a creiat o nouă filosofie a raţiunii practice. El a dat viaţă multor idei înalte cari până acì erau simple abstracţiuni. Sacrificiul de pe cruce al Mântuitorului îşi găseşte imitatori în toate timpurile pentru binele omenirii. Astfel se dă sens luptei pentru ideal şi se afirmă dreptatea la baza vieţii omeneşti.

Filosofia creştină operând cu aceste elemente ajunge la următoarele princìpii fundamentale:

1. *Ideia de divinitate*, sub forma monoteistă a preocupat toate sistemele filosofice. Ea a fost cristalizată şi purificată definitiv în creştinism şi sub această formă a determinat metafizica dela Descartes până în zilele noastre.

Argumentele pentru existenţa lui Dumnezeu ocupă o bună parte din isteria filosofiei, iar însuşirile lui Dumnezeu, unitatea, perfecţiunea, atotştiinţa, atotputernicia au făcut posibil progresul ştiinţific în contra haosului, arbitrarului şi fatalităţii. Descoperirea calculului infinitisimal şi diferenţial se bazează pe princìpiul de ordine şi perfecţiune, luat din creştinism. Astfel creştinismul a ajutat omului gânditor ca să parcurgă drumul dela axiomele greceşti până la calculul diferenţial.

2. *Raportul dintre cauza primă şi fiinţele finite*, în filosofia creştină, e consecinţa unei voinţe libere, absolute şi conştiente, contrar concepţiei mecaniciste şi spontanee. Prin întrupare divinul se umanizează şi dă astfel omului posibilitatea să se înalţe pe culmile cele mai înalte ale perfecţiunii.

2. Din punct de vedere *epistemologic*, filosofia creştină afirmă princìpiul realismului în cunoaştere şi probabilismul în domeniul moral.

4. In ceeace priveşte omul, creştinismul a stabilit definitiv *raportul dintre trup şi suflet.* Carnea e substratul sufletului, iar sufletul e princìpiul vital insuflat de Dumnezeu prin actul creaţiunii. Funcţiunile sufletului sânt: puterea intelectuala, afectivă şi voliţională, cari coexistă în toate actele de manifestare. Dualismul acesta antropologic duce către un monism spiritulist, în care sufletul spiritualizează corpul când tinde spre existenţe superioare.

5. *Princìpiul conducător* în fil. creşt. e raţiunea iluminată de voinţa divină şi legea eternă. In fil. profană, raţiunea naturală n'a putut să se ridice niciodată prea sus, din cauza debilităţii şi nestatorniciei sale. In creştinism raţiunea umană se lasă „infuzată" de legea eternă datorită căreia apoi, binele suprem conceput sub forma relativă şi contingentă devine cunoaştere obiectivă. Ea lucră în această formă sub unghiul universialităţii şi al absolutului.

6. Creştinismul a accentual îndeosebi *interiorizarea actului moral şi puritatea momentului subiectiv*, lăsând posibilitatea de-a pătrunde în cele mai adânci acte ale sufletului, lui Dumnezeu.

Faţă de-o judecată imanentă, creştinismul susţine una transcendentă — eternă.

7. *Conştiinţa morală* este un fapt aprioric cu atributele: luminare, valorificare, sancţionare. Ea transcende realitatea iar judecăţile ei sânt absolute şi lipsite de orce contingenţă. In ea sesizăm nemijlocit fiinţa divină, pe care iubindu-o conştiinţa se iluminează.

8. *Imperativul creştin* cuprinde: ideia de perfecţiune, lăpădarea de sine şi purificarea lăuntrică.

9. *Libertatea* este în creştinism princìpiul renaşterii, al datoriei, al responsabilităţii şi al sancţiunii. Ea are sediul în voinţa raţională.

Libertatea naturală este relativă pentrucă menţine contrastul dintre libertate şi necesitate. In domeniul spiritualităţii găsim libertatea metafizică care e dincolo de bine şi rău, de suflet şi trup: e în Dumnezeu. Această libertate iniţială ne-a fost accesibilă prin întruparea Mântuitorului. O trăire în spiritul absolut, în Dumnezeu, aceasta este libertatea.

Contrar dualismului parsist, filosofia creştină afirmă că numai *binele* este princìpiu ontologic. Răul e devierea voinţii omului dela voinţa divină, negaţia binelui sau lipsa lui. Răul nu este ceva absolut necesar; el se găseşte în voinţa omului, satana ispiteşte numai. Voinţa omului, cu ajutorul graţiei divine şi trăirea în Hristos, îl renasc pentru o viaţă nouă, care e în libertatea propriu zisă, în Dumnezeu.

Personalitatea creştină este corelaţia spiritualităţii. Prin creştinism omul devine scop, din mijloc cum era în antichitate. El reprezintă acum o valoare tocmai pentru e făcut după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Chipul lui Dumnezeu se realizează în om prin raţiune, voinţă şi libertate. Asemănarea cu Dumnezeu, este un element dinamic care determină pe

a acelui guvern care este dator să ocrotească, *în primul loc*, biserica celor 14 milioane de ortodocşi români.

Cunoaşte toată lumea românească realizările din punct de vedere naţional, cu adevărat „crime naţionale", îndeplinite înainte de răsboi în Maramureşul *bisericii uniate*, — realizări ce constitue o jale şi mizerie cumplită pentru poporul de rând, şi o acuză şi perpetuă ruşine pentru reverendisimii lui conducători, uniţi cu biserica papistaşilor.

Istoria Maramurăşului fixează în paginile sale acest fapt, de pe vremea când oropsitul colţ de ţară ajunsese — tot după afirmaţia iezuiţilor şi iubitorilor de salam ai Unirii — «*o regiune complect unită*», mai exact o regiune aproape cu totul uniată.

Actul măreţ al reînvierii episcopiei ortodoxe române, în Maramureşul din România nouă, însemnează, pe lângă toată supărarea micilor noştri iezuiţi telefonişti, *o întoarcere spre bine* a stărilor deplorabile din ţara voevozilor descălecători, prin consolidarea românismului şi a dreptei credinţe în acel nord ardelenesc, atât de bogat pe vremuri în mănăstiri *ortodoxe*, distruse de uneltele catolicismului.

Ce este astăzi „Oastea Domnului"?

I. P. C. Sa Arhimandritul *Iuliu Scriban*, — care a participat şi în anul acesta la congresul Oştii Domnului ţinut la Sibiu şi a fost unul dintre vorbitorii fruntaşi ai adunării din „larga încăpere a „Thaliei" din Sibiu, — declară, în numărul mai nou al revistei Viitorul, următoarele:

Oastea Domnului este azi o lucrare a poporului spre învăţătura curată a credinţei. Preoţi aleşi au scos la iveală aceste zăcăminte. Sub cârmuirea Mitropolitului Nicolae dela Sibiu, ea este azi o adevărată cetate a vieţuirii creştineşti. Închinătorii ei desleagă fericit mari greutăţi ale vieţii noastre româneşti.

Ei înfrâng beţia în rândurile lor şi alungă neştiinţa de carte dintre ei. Sânt oameni cumpătaţi şi învaţă carte pentru a putea ceti cărţile sfinte. Plăcerea lor ei nu şi-o mai caută în întâlniri zădarnice, ci în adunările unde se simt fericiţi să poată cânta împreună şi să asculte cuvântări de frumoasă tâlcuire.

In clipa aceasta, toată adunarea cântă. Te miri cum atâţia ţărani şi ţărance au învăţat fel de fel de cântări.

Invaţă însă, fiindcă au gustat din această viaţă şi nu se mai satură de ea. Au în mână cărţile de cântări şi învaţă pe capete. De aceea acum fiecare suflet ţărănesc, care a gustat din această vatră a Oştii Domnului, se simte prea îndulcit de ea şi nu găseşte plăcere mai mare decât a fi aici...

Probleme-Recensii-Comentarii

Ştefan Meteş: *Mănăstirile româneşti din Transilvania şi Ungaria.* Sibiu, Tip. arhid. 1936, în 8, CXXVIII+364 p. (Seria Didactică).

Valoroasa publicaţie de propagandă, *Revue de Transylvanie*, ce apare în limba franceză la Cluj sub auspiciile Astrei şi direcţia dlui prof. S. Dragomir, cuprinde în numărul său mai nou (3, tomul III), alături de alt material de seamă, şi o recensiune cărţii din seria didactică dela Sibiu, Mănăstirile româneşti din Transilvania şi Ungaria, de St. Meteş.

Recensentul, dl I. Crăciun, aducând autorului lauda cuvenită şi binemeritată, face următoarele precizări (le traducem în româneşte):

Lucrarea aceasta a părintelui Ştefan Meteş este de două ori binevenită: întâi, pentru noi, românii, fiindcă ne dă putinţa de a cunoaşte mai bine numărul şi rolul pioaselor aşezăminte care au contribuit la apărarea îndârjită a credinţei noastre tradiţionale şi a unităţii noastre spirituale şi culturale: pregătire a unităţii politice de astăzi. Tot aşa pentru străini, căci vor putea găsi în aceste grăitoare pagini proba suferinţelor şi a prigonirilor, pe care stăpânirile de jalnică pomenire în Ardeal le-au deslănţuit împotriva noastră până şi pe terenul religios, dărâmând mănăstirile noastre cu lovituri de tun sau confişcându-le pentru a le pune la dispoziţia confesiunilor rivale.

Recensentul se ocupă apoi de partea istorică a cărţii părintelui Şt. Meteş şi arată că:

Autorul scoate lămurit la iveală înrâurirea extraordinară exercitători de duhohnicii acestor mănăstiri asupra poporului român ardelean, pe care îl animau şi-l susţineau în lupta sa dârză pentru păstrarea credinţei sale, asuprite în toate chipurile de mulţimea duşmanilor, cu deosebire în veacul al 18-lea. Monahii, cari au jucat rolul cel mai important în aceste lupte, sânt **Visarion Sarai, Nicodim** *şi* **Sofronie,** *— ei au deslănţuit mişcarea cea mai grozavă revoluţionară în istoria românilor de sub jugul maghiar, cea mai lungă (1744—1761) şi care s'a întins pe teritorul cel mai vast: în toate regiunile locuite de români în Ardeal, în Bănat, în provincia Crişana şi în Maramureş.*

Se schiţează apoi relaţiile religioase ale românilor din Ardeal cu biserica soră din Principatele dunărene:

S'au stabilit astfel strânse raporturi spirituale între românii ardeleni robiţi şi între românii liberi din Principate, Ardealul dăruind acestora din urmă mai mulţi episcopi şi mitropoliţi eminenţi şi un mănunchi de monahi învăţaţi. Numeroşi dintre dânşii au pregătit, pe încetul, cu toată influenţa fanariotă a vremii, unitatea culturală şi religioasă a tuturor românilor, prefaţa unităţii politice care avea să vadă lumina zilei în 1918.

Autorul face observarea, că dărâmarea mănăstirilor româneşti ardelene, făptuită în veacul al 18-lea, nimiceşte în acelaş timp comori artistice şi literare de nepreţuit. Se ştie în adevăr, că tocmai în aceste mănăstiri ale Ardealului, cu deosebire în cele dela nordul provinciei, au fost scrise cele mai vechi cărţi româneşti, în veacul al 15-lea. Abea câteva au ajuns până la noi; dar cine ar putea să ne spună, ce fel de monumente literare au dispărut în cursul acelor distrugeri?!

Diverse indice, o tablă analitică dela sfârşit uşurează consultarea acestei opere prea folositoare, în care se vădesc atâtea chemări desnădăjduite, venite din trecutul nostru religios şi naţional.

*

Pr. Mihail Bulacu: *Spiritul catehezei patristice în şcoala românească.* Bucureşti 1937, 56 p. Preţul? — Lucrarea preotului docent universitar şi profesor la Seminarul pedagogic din Bucureşti, Mihail Bulacu, este o introducere la cursul de Metodica învăţământului religios, pe care l-a început în anul acesta la Facultatea de teologie din Bucureşti, stabilind principiile fundamentale ale învăţământului religios în şcoala română.

Cartea cuprinde cinci capitole: 1. Problema învăţământului religios în şcoala română; 2. Principiile fundamentale ale catehezei patristice; 3. Spiritul catehezei patristice în şcoala veche; 4. Recunoaşterea superiorităţii catehezei patristice, şi 5. Nevoia revenirii spiritului catehezei patristice în şcoală, argumentată de întreaga lume ortodoxă.

Autorul ajunge la concluzia că „metoda învăţământului religios", în şcoala românească, trebue să constitue spiritul binefăcător al catehezei *ortodoxe patristice*. Nu este nevoe, afirmă autorul, a se creia o nouă metodologie ortodoxă în şcoala actuală, ci din contră a se desgropă, de sub vălul vremilor, practica şi frumuseţa metodei catehezei ortodoxe patristice, care ni-a dat caracterele creştine verificate şi trecute multe în lumea sfinţilor, ca adevărate modèle de viaţă creştină.

*

Cerc religios. — Preoţimea ortodoxă română din protopopiatul *Mediaş*, de sub preşedinţia Pr. D. Filimon-Dârlos, a ţinut în 18 Iulie 1937 în biserica din *Bratei* cercul religios obişnuit.

Pe lângă sătenii şi intelectualii din localitate, au luat parte preoţii aparţinători cercului religios I Mediaş.

Intreg soborul preoţilor participanţi a oficiat sfânta liturghie în biserica frumos renovată. La priceasnă a predicat venerabilul Pr. D. Filimon-Dârlos, care a dovedit din nou râvna şi avântul necesar celor ce îşi dau seamă că slujesc Domnului. Răspunsurile la sfânta liturghie au foşt date de tinerii din societatea „Sf. Gheorghe".

După masă, la sfârşit de vecernie, a conferenţiat Pr. *A. Băcilă*-Curciu, având ca subiect: *Cum se poate ajunge pacea pe care ne-a poruncit-o Hristos»?* — Conferinţa, bine tratată, e ascultată cu multă atenţie de credincioşii prezenţi.

Pr. *Gh. Simplăcean* aduce mulţumiri parohului local Miron Maier pentru zelul cu care munceşte în via Domnului, realizând lucruri frumoase în parohie în timp de abia 3 ani, în deosebi prin renovarea sfintei biserici; pe terenul duhovnicesc acelaş paroh a reuşit, prin dragostea lui pentru Hristos, să aducă în sufletele credincioşilor săi pacea şi toată evlavia faţă de Casa Domnului.

Luând cuvântul Pr. M. Maier, mulţumeşte preoţilor participanţi şi credincioşilor cari au alergat la această întrunire unde au primit învăţături de folos.

Intrunindu-se şedinţa intimă, în cancelaria parohială, se pune în discuţie predica şi conferenţa, şi se declară pe deplin reuşite.

Se hotăreşte ca în 18 Septemvrie 1937 să se adune cercul religios în *Mediaş*. Predica zilei va fi rostită de Pr. A. Scutea-Păucea, iar conferinţa o va ţinea Pr. M. Maier-Brătei. — *Coresp.*

Nr. 7069/1937 Şcol.

Concurs

La *Şcoala de aplicaţie a Şcoalei normale ortodoxe «Andrei Şagun» din Sibiu* sânt vacante cu începerea anului şcolar 1937/38: un post de învăţător la secţia de băeţi, şi două posturi de învăţătoare la secţia de fete.

Doritorii de a ocupa aceste posturi vor înainta cerere, la Direcţiunea şcoalei menţionate, până la 15 August c. La cerere se vor anexa toate actele cerute de normele şcolare în vigoare. Concursul se va ţinea la Direcţiunea şcoalei normale „A. Şaguna" în 30 August c.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale dela 27 Iulie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

om spre perfecţiunea puterilor sale sufleteşti. Culmea personalizării este însuşirea de fiu al lui Dumnezeu, la care ajungem prin *sfinţenie* şi *eroism*, adecă după cum lucrăm pentru înfrumseţarea spirituală a eului nostru ori pentru triumful credinţii creştine.

In ceiace priveşte *valorile economice şi morale*, creştinismul le subordonează pe primele celor două din urmă, în sensul că nu produc spiritul, iar cele spirituale menţin şi diriguesc pe cele materiale, în direcţia perfecţiunii.

Reformele sociale, au la bază în creştinism principiul: egalităţii, dreptăţii şi frăţietăţii.

*

Creştinismul cuprinde în sine deci pe lângă valoarea religioasă şi una filosofică.

Religiunea „bunei vestiri" este purtătoarea unei înalte filosofii de care lumea nu se poate dispensa pentru a parcurge drumul spre ideal. In căutarea adevărului, raţiunea, în filosofia creştină, este precedată de credinţă şi revelaţie, cari dau omului puterea de-a trăi comandamentele morale şi tăria de a se sacrifica pentru aproapele.

*

O dovadă, în plus, de existenţa filosofiei creştine, este influenţa pe care a avut-o această filosofie la F. Augustin, asupra cugetării medievale, apoi asupra lui Descartes, Fénélon, Bossuet, Leibnitz, Schelling, Hegel, iar în zilele noastre, blondelismul, fideismul, misticismul bergsovian, neo-ortodoxismul scriitorilor ruşi, isvorăsc din aceiaş filosofie.

*

Sub titlul „Axiomatica unei filosofii creştine" dl prof. Şerban Ionescu fixează structura filosofică a religiunii creştine. — Cartea este o succinată combatere a părerilor acelor „filosofi de catedră" (Emil Bréhier: Histoire de la Philosophie T. I. 1932; P. P. Negulescu: Filosofia Renaşterii etc.) cari s'au obişnuit a deduce dintr'un presupus hiatus în gândirea progresivă creştină, lipsa de valoare reală a acestei filosofii.

Autorul arată un talent deosebit în expunere şi o vastă cultură filosofică care ne încredinţează de adevărurile susţinute.

„Axiomatica..." este o frumoasă apariţie în domeniul filosofiei creştine şi merită să fie citită de toţi cei cari doresc să cunoască valorile creştinismului.

Pr. **Ioan Beju**

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Spre culmile Taborului

Se apropia ceasul preamăririi şi Isus Domnul îşi pregătea ucenicii pentru ziua încercării.

— »Cine zic oamenii că sânt Eu?«

— ...»Ioan Botezătorul, sau Ilie, sau Ieremia... sau unul altul dintre proroci«...

Aşa spunea poporul, judecând ca »o biată turmă fără păstor«.

— Dar voi — cari aţi fost martori nedespărţiţi ai puterii şi învăţăturii mele, voi ucenicii mei, — cine îmi ziceţi că sânt?...

— »Tu eşti Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu«...

— »Fericit eşti tu Simone, fiul lui Iona... căci tatăl meu cel din ceruri ţi-a descoperit aceasta... şi pe peatra mărturiei şi credinţei tale voi zidi biserica mea«...

Moartea era însă aproape; o simţea divinul Invăţător în toată fiinţa sa: bătrânii, fariseii şi arhiereii îl pândeau.

— »Ne vom suì în Ierusalim şi Fiul omului va trebui să pătimească multe dela ei: va fi omorît, a treia zi însă va învia«.

Petru se înspăimântă...

— »Să nu ţi-se întâmple una ca aceasta»...

— »Nu-mi fi sminteală, Petre,... nu cugeta ale oamenilor, ci ale lui Dumnezeu!«

Astfel povestea Domnul ucenicilor săi, în părţile Cezariei lui Filip, în ultimul său suiş spre Ierusalim, patimile sale.

»Şi tămăduind toată boala în popor«, străbătea Galileea neamurilor.

Iară după şase zile de drum şi trudă, iată Mântuitorul în fruntea cetei sfinte şi a poporului necăjit în preajma „muntelui singuratic": Taborul ce se reculegea cu privire spre ceruri în aşteptarea Arhiereului suprem.

Desprins Domnul din mulţime, în tovărăşia lui Simon cel tare în mărturisire, a lui Iacob, cel gata a bea păharul suferinţii, şi a curatului în feciorie Ioan, urcă tăcut şi gânditor coastele muntelui sfânt,... să se roage.

Două rugăciuni sfinte, deosebite ale Mântuitorului: una în trudă şi întristare până la moarte cu boabe de sânge, iar aceasta în mărire dumnezeiască,... »pe cât putea cuprinde mintea apostolilor«, căci pe când se ruga El »s'a schimbat la faţă înaintea apostolilor... şi a strălucit faţa Lui ca soarele, iar hainele Lui s'au făcut albe ca lumina«.

INFORMAŢIUNI

Pelerinaje. La sfânta Mănăstire *H.-Bodrog* s'au început pelerinajele cu praznicul Schimbării la faţă şi se continuă la Adormirea Maicii Domnului, Duminecă, în 15 August 1937.

— La sfânta biserică ortodoxă română din *Lipova* se fac de asemenea pelerinaje în zilele de 14 şi 15 August c., cu mărturisire, cuminecare, rugăciuni şi slujbe pentru trebuinţele sufleteşti ale pelerinilor.

C. preoţi ai satelor, conducători ai pelerinilor, sânt învitaţi să pregătească grupul lor de pelerini să aibă o purtare cuvioasă şi să păstreze deplina ordine în tot cursul pelerinajelor.

In 9 Septemvrie c., conform dispoziţiilor din noua lege, au să se deschidă toate şcoalele secundare. Un serviciu religios va inaugura, în ziua aceasta, începutul anului şcolar 1937—1938.

Bancnotele nouă de 1000 lei s'au pus în circulaţie la 1 August 1937. Hârtiile acestea de o mie de lei, despre care se spune că nu se pot imita, au şapte culori, ear pe filigramă poartă chipul Suveranului.

Dela Cercul recrutare Sibiu. Tinerii premilitari universitari şi şcolari, de pe teritorul judeţului Sibiu, cari până la data de 19 August 1937 nu au primit ordin de chemare pentru nici una din cele trei serii, sânt obligaţi să se prezinte în ziua de *20 August 1937* la subcentrul muncă Ocna-Sibiului, fără a mai aştepta ordin de chemare din partea subinspectoratului P. P. cărora aparţin.

Şcolare. Elevele dela liceul de fete „Domniţa Ileana", dela „Şcoala comercială superioară de fete", ori dela alte şcoale de fete din *Sibiu*, care doresc să fie adăpostite în *Internatul de fete al Asociaţiunii* „Astra" în anul şcolar 1937—38, au să anunţe în scris sau verbal până la 20 August 1937. — Taxa de întreţinere în internat este 1100 lei lunar de elevă, contând anul şcolar de 10 luni începând cu 1 Septemvrie. Afară de această taxă va plăti fiecare elevă la înscriere încă 500 lei — taxa anuală a medicului. — Inscrierile se fac la Direcţiunea şcolară în August. — Pentru informaţiuni a se adresa: *Direcţiunii Internatului Asociaţiunii*, — Sibiu, str. Şaguna 8.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 8 August 1937, va predica părintele consilier *Tr. Scorobeţ*.

CARŢI ŞI REVISTE

Revue de Transylvanie. A apărut Nr. 3 din al treilea an, al importantei reviste de propagandă în străinătate, cu articole, note şi recenzii.

Este o datorie de onoare ca bunii patrioţi cu dare de mână, nu mai puţin instituţiile noastre bancare şi culturale să susţină prin numeroase abonamente apariţia cât mai îngrijită a revistei dela *Cluj*, strada Mica Nr. 40. Abonamentul pe an pentru România este de 200 Lei, sumă neînsemnată în comparaţie cu marele serviciu adus de această revistă cauzei româneşti. Sprijinind publicaţia mai din adins, ne sprijinim ţara şi neamul, desvelim uneltirile celorce ne duşmănesc şi câştigăm simpatiile străinătăţii luminate. Trimiteţi abonamente la *Revue de Transylvanie !*

Poşta administraţiei

Pr. *I. C. B.* în *T.* Telegraful de aici merge regulat, cercetaţi la oficiul poştal de acolo.

Nr. 7814 Pres.

AVIZ

Prăznuind la 15 August (Adormirea Maicii Domnului) Patronul marinei şi al Ligei navale, se invită P. C. protopopi şi C. preoţi a intercala la ectenie pomenirea eroilor marinari căzuţi pentru patrie a căror listă s'a trimis cu circulara Nr. 7306/1937.

După sfânta liturghie se va ţinea o scurtă şi însufleţită predică, arătându-se sacrificiile eroilor marinari, precum şi importanţa ce trebue să se dea marinei naţionale, care joacă un rol important în economia ţării noastre.

Liga navală română apelează la credincioşi să contribue cu obolul lor la strângerea de fonduri în vederea desăvârşirii operei acestei instituţii. Banii colectaţi se vor trimite pe adresa: Liga navală română, Bucureşti, str. Eug. Carada 7.

Sibiu, 7 August 1937.

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia şi Sibiu

Nr. 7597—1937 Ep.

Publicaţiune

Se publică concurs pentru aprovizionarea internatelor Academiei teologice şi Şcoalei ortodoxe de cântăreţi din Sibiu pe durata anului şcolar 1937/38, cu următoarele alimente:

a) Carne de vită, viţel, porc, oaie (miel), untură topită, slănină crudă şi slănină afumată – toate de prima calitate.

b) Mezeluri.

c) Coloniale.

Reflectanţii vor înainta oferta la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, până la *25 August 1937*.

Ofertele pentru pentru carne vor fi însoţite de garanţie de 5000 (cincimii) Lei în numerar.

Consiliul arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a alege liber dintre ofertanţi.

Sibiu, la 31 August 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 6870.

Notificare oficială

Şcoala de cântăreţi bisericeşti din Sibiu a împlinit un deceniu de existenţă. Infiinţată din partea Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu, ea avea menirea să dea Bisericii noastre cântăreţi pricepuţi, conducători de coruri săteşti şi credincioşi luminaţi. Vreme de 10 ani, şcoala şi-a priceput şi s'a achitat cu vrednicie de misiunea ei înaltă. Inafară de cântarea bisericească, elevii ei au primit şi multe cunoştinţe religioase şi au avut prilejul nimerit să deprindă câte o îndeletnicire practică. Aceasta, în baza programului şcoalei, care prevede cursuri de învăţătura albinăritului, pomăritului, tâmplăriei ş. a. Datorită acestui complex de fapte frumoase, parohiile noastre — multe din ele — au cântăreţi ceruţi de vremurile actuale, iar unele din satele ardeleneşti au conducători de cor vrednici să fie apreciaţi.

Cu începerea noului an şcolar, şcoala de cântăreţi din Sibiu păşeşte în al doilea deceniu al existenţei sale. Ea se recomandă din nou fiilor de credincioşi, cari doresc să-şi creeze o carieră liniştită, o viaţă frumoasă şi pusă întreagă în slujba măririi lui Dumnezeu.

Tinerii cari doresc să fie primiţi în această şcoală, pentru anul şcolar 1937/38, îşi vor înainta până la 1 Septemvrie cererile lor Direcţiunii Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, însoţite cu documentele următoare:

1. Carte de botez şi certificat de naştere;
2. Certificat şcolar (cel puţin 4 clase primare);
3. Certificat de moralitate şi recomandat de parohul local;
4. Certificat medical, dovedind că solicitantul nu sufere de boli contagioase şi că nu are nici alte defecte corporale...

In această şcoală se primesc numai fii ai Bisericii noastre, în etatea de 15 ani împliniţi, dar nu trecuţi de 20 ani şi cari reuşesc la examenul de primire. Acest examen se va ţinea în zilele de 29 şi 30 Septemvrie.

Elevii primiţi vor aduce cu ei: două rânduri de schimburi, haine de pat: străjac, saltea, ţol, perină, cuvertură de pat, 2 ştergare, cuţit, furculiţă, lingură şi o ceaşcă pentru ceai.

Toţi elevii vor locui în internatul şcoalei.

Taxa de întreţinere este de Lei: 8000 anual, plătibili în trei rate: rata primă de Lei 3000 cu ocazia înscrierii, rata a doua de Lei 2500 la Crăciun, iar rata a treia de Lei 2500 la Paşti.

Cursurile vor începe la 1 Octomvrie a. c. şi vor dura doi ani de teorie şi unul de practică.

După absolvirea şcoalei se eliberează diploma de cântăreţ bisericesc. Pe baza acestei diplome cântăreţii bisericeşti vor fi retribuiţi din bugetul statului cu un salar lunar fix. Această măsură s'a pus în aplicare cu 1 April 1937. Pe lângă aceasta cântăreţii vor avea uzufructul sesiunii cantorale, obţinute din reforma agrară.

Onorata preoţime e poftită a citi acest aviz credincioşilor noştri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive şi a îndruma părinţii cu fii buni să şi-i trimită la şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Pe lângă aceasta mai dispunem oficiilor parohiale spre ştire şi conformare următoarele:

a) Parohiile cari angajează absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, până la introducerea acestora în statele de salarizare să le asigure din casieria parohială un salar potrivit;

b) cântăreţii cu diplomă, din parohiile cu cântăreţi bătrâni, să fie angajaţi ca auxiliari pe lângă vechii cântăreţi, consiliul parohial având obligaţia să le asigure partea corespunzătoare din uzufructul sesiei cantorale;

c) la bisericile unde postul de cântăreţ devine vacant, nu se va mai putea întregi decât cu absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi.

Unde parohiile noastre dispun de numerar şi se vor afla tineri săraci, dar dornici de a ajunge cântăreţi bisericeşti, preoţimea noastră în înţelegere cu consiliul parohial să voteze taxa de întreţinere din lada bisericii.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 10 Iulie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 7421—1937 Epit.

Concurs

pentru primirea elevilor în Internatul arhidiecezan pe anul şcolar 1937—38

Pentru primirea elevilor în Internatul arhidiecezan din Sibiu pe anul şcolar 1937—38 se publică concurs.

Vor fi primiţi *gratuit* orfanii de preoţi, săraci şi silitori, iar ca solvenţi copiii de preoţi şi ai altor părinţi, mireni.

Orfanii de preoţi, cu spor slab în studii, vor fi supuşi la plătirea unei taxe după situaţia materială a părinţilor.

Taxa de întreţinere va fi 6500 lei anual, care se va plăti în 4 rate egale: la înscriere, la 1 Noemvrie, 1 Februar şi 1 April.

Taxele plătite pentru cvartalul început nu se restitue în caz de repăşire.

Cererile de primire scrise de părinţi sau tutori vor avea să fie înaintate Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu până la 15 August a. c.

Orfanii de preoţi vor anexa la cerere: certificat şcolar, de sărăcie şi familiar.

Elevii primiţi vor avea să aducă cu sine: cele necesare pentru pat, rufăria de de corp şi pat, hainele şi încălţămintea necesară. Rufăria trebue să fie însemnată cu numele elevului.

Intrucât în decursul anului s'ar dovedi că taxa statorită nu este suficientă, ea se va majora după împrejurări, având elevii a achita diferinţa statorită.

P. Cucernici protopopi şi Cuc. preoţi sânt rugaţi să pună în vedere orfanilor de preoţi şi altor elevi să înainteze la timp cererile de primire, însoţite de toate actele, căci fără de acestea nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc dela 24 Iulie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia şi Sibiu

Iar Moisi, primitorul şi aşezătorul Legii vechi, împreună cu Ilie »cel înger în trup şi temelia prorocilor« (tropar), »protodiaconii Impărăţiei lui Dumnezeu«, vorbiau cu Mântuitorul despre jertfa Mântuirii.

Ce duos vor fi vorbit!

Trebuia batjocură, cunună de spini, piroane, suliţă; trebuia Cruce, vărsare de sânge sfânt, şi moarte pentru mântuirea omenirii.

— »Invăţătorule, bine este nouă a fi aici, să facem trei colibi: Ţie una, lui Moisi una, şi una lui Ilie; nouă... nu ne trebue! căci noi vom răbda pentru Tine şi arşiţa, şi gerul, şi ploaia, şi toate, numai să nu ne coborâm de aici, că acì avem buni ajutători în Moisi şi Ilie, şi dacă te vor căuta jidovii să Te răstignească, îi va omorâ Moisi ca pe egipteni în Marea-Roşie, şi îi va arde Ilie cu foc din ceruri ca pe mincinoşii preoţi ai Izabelii.

Eată însă, pe când Petru vorbea, un nor luminos îi umbrì pe ei: «Tatăl ceresc de fiu preaiubit mărturisesşte pe Mântuitorul: «de Acesta să ascultaţi!»

Clipele cereşti se sfârşesc, fie măgura Taborului ori cât de înaltă: profeţii dispar, iar Invăţătorul Hristos se apropie de ucenicii căzuţi cu feţele la pământ:

— «Sculaţi şi nu vă temeţi;» chemarea Tatălui ceresc, că Eu sânt Fiul Lui, şi porunca de «a asculta de Mine», va trebuì să o întăriţi până la marginile lumii prin cuvântul şi pilda vieţii voastre; nimănui să nu spuneţi ce aţi văzut azi, — până ce Fiul omului se va scula din morţi; ca nu cumva să întărâtaţi înainte de vreme pe cărturari, şi nu cumva să supăraţi pe cei nouă fraţi ai voştri în apostolat, nefiind şi ei martori dumnezeirii Mele»...

Iară ei au tăcut...

Şì noi tăcuţi şi în umilinţă să urcăm azi tainic culmile Taborului.

Veniţi dar fraţilor, şi urcând tainic Taborul să ne înălţăm sufletele către Dumnezeu. Veniţi să vedem mărirea Domnului, să auzim cuvântul ceresc cu prorocii legii vechi, să ascultăm porunca Tatălui, că Fiul preaiubit Isus să fie lumina vieţii noastre, ear Evanghelia Lui călăuza picioarelor noastre...

Apropie-te, creştine, căci Dumnezeu earăş şi earăş vorbeşte azi lumii din culmile Taborului.

Pleacă-ţi fruntea la pământ creştine, şi topeşte-ţi îngâmfarea în lacrămile pocăinţii, căci numai în trupul cel smerit se înalţă sufletul.

De toate trupurile, căzute în umilinţă cu faţa la pământ, se apropie Mântuitorul şi le zice:

«Sculaţi-vă şi nu vă temeţi!»...

Pr. Chirion Marcu

Din trecutul bisericii parohiale din Cernatu

Pentru cunoaşterea trecutului bisericii parohiale din *Cernatu*-Braşov, dau publicităţii o serie de documente vechi găsite în *globul crucii* de pe turnul bisericii, acum în reparaţie, scrise de mână cu *cirilice*, şi care în traducerea făcută de mine au cuprinsul următor:

Această sfântă biserică s'a început la anul Domnului 1846 şi, din cauza multor evenimente fatale, precum a revoluţiei din anul 1848—49 şi a răsboiului cu Italienii şi Francezii din 1859, nu s'a putut săvârşì.

Clădirea acesteia s'a început cu un capital frumos al bisericii celei Vechi şi al şcoalei din comuna Cernatu şi s'a continuat mai târziu sub epitropia dlor Stan Albuleţ şi Radu Giuglea, şi aşa cu ajutorul poporului din comună s'a ridicat biserica până la acoperirea turnului. Venind apoi şì mai triste împrejurări peste economii de vite, a trebuit să se părăsească clădirea.

In primăvara anului 1866 înţelegându-se comuna Cernatu cu cea vecină Satulung despre continuarea clădirii, spre a nu fi în râderea celor de neam străin, a decis ca: cu puteri unite să contribue la aceasta numindu-se epitropi dnii Stan Pârvu din Satulung, Vlad Moţoiu, Gheorghe Tomoşoiu, Ioan Blebea, Ioan Giuglea şi Radu P. Giuglea din Cernatu. Crucea s'a ridicat în anul Domnului 1866 în 28 Iulie, pe când Austria purta răsboi crâncen cu multă vărsare de sânge contra inimicilor săi Prusia şi Italia.

Sub stăpânirea împăratului Francisc Iosif I şi sub arhiepiscopul şi mitropolitul nostru Andrei Baron de Şaguna cel dintâi apărător şi aşa zicând mântuitor al Naţiunii române, scris-am eu în 28 Iulie 1866, Cernatu: Demetriu Ghimbăşanu, învăţător-primar, cu cumnatul meu Vasile Oancea.

N. B. Tot spre ştiinţă:

Moarte (holeră) înfricoşată în România şi Moldova, şi pe aici, dar mai puţină. Preţul produselor: Găleata de grâu 8 fl. 60 creţari v. a. (valută austriacă), Găleata de porumb 9 fl. v. a. şi Ocaua de lână ţigae 1 fl. 34 creţari v. a. Secetă mare.

Pentru conf. cu originalul:
Preot **Silvestru Garcea**, paroh.

Organizaţi Reuniuni de femei

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane